

LEDARE

Ledare: Krävande medborgare är grunden för DN

PUBLICERAD 2003-01-31

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

[Skaffa nyhetsbrev](#)

HANS BERGSTRÖM

DAGENS NYHETER OCH LÄSARNA

Starten med Nya DN har varit både intensiv och inspirerande. Det är en sak att "veta" i siffror att Dagens Nyheter har nästan en miljon läsare per dag och är en viktig del av den dagliga orienteringen för många, många. Det är en annan sak att känna vad det verkligen innebär, i möten med läsare.

När tidningen uteblir, på grund av problem i tryckerier eller distribution, känns det in i mörket även för en redaktör. Detta har varit mina svåraste samtal under åren som ansvarig utgivare, därför att jag själv känt vanmakt. "Viktigast med en stor tidning är att den ger god beskrivning och förklaring när något stort händer", råkade jag skriva i nyårsbrev till läsarna för ett år sedan. Ett stort antal läsare svarade: "Du har fel. Viktigast med den tidning vi vill läsa är att den kommer."

När vi ändrar i tidningen får man också känna på djupet vad den betyder. Med Nya DN ändrade vi på mycket i placeringar, format och vanor. Det var ofrånkomligt i och med att vi delvis bytte format; allt påverkar allt. Under de första två veckorna med nya DN har vi fått reaktioner från tusentals DN-läsare.

Några intryck från bland annat hund-ratals telefonsamtal:

+ DN berör. När morgontidningen byter kläder är det en stor sak. Hela morgonvanan ändras. Att lära sig hitta och trivas, att återerövra vanan, tar tid. Givet att det är så, har vi fått ett överraskande positivt gensvar från läsarna på nya tidningen. Grundformen accepteras, ja välkomnas, av de flesta.

+ Tidningen är viktig för så mycket. Teve sänder ett program i taget. Tidningen rymmer massor av innehåll samtidigt. Genom mängden ämnen, notiser, tabeller, tankestudsare kan tidningen vara summan av sina minoriteter - och samtidigt ett gemensamhetsforum. Någon hörde av sig, irriterad för att han inte hittade dagskursen på sydafrikanska randen. Andra har, med rätta, påpekat att vi måste öka läsbarheten i sporttabellerna. Ytterligare andra har inte funnit underlaget för "Melodikrysset" i lördagstidningen. Hur hittar vi hem till Insidan och Familj

De är viktiga avdelningar för balansen i perspektiv på tillvaron. Finsk teve saknas i den dagliga tevetablån - en kulturskyldighet för DN att ha. Det blir väl inte mindre av företagsrapporter och sedvanlig ekonomibevakning nu, i nya Ekonomi

Frågorna från läsarna har varit konkreta. Vi har lyssnat noga. Grunden håller, men modifieringar kommer att göras.

+ Förtroende är nyckelordet. Läsarna har en mycket tydlig och stark förväntan på DN. Den är att tidningen skrivs med gediget kunnande, i stort som smått, och med seriös avsikt. Man vill inte ha en skvallertidning och man begär kvalitet. Så länge det förtroendet finns, förankrat också i en lång tradition, förstår man att inte allt är perfekt genast och ger oss tid att finslipa tidningen efter en stor förändring.

Hur är den klassiska, breda morgontidningens position i Sverige i dag

Någ-ra tecken är goda. Läsningen av den prenumererade morgontidningen har ökat det senaste året, medan affärspress och kvällspress stagnerat. När ungdomar tillfrågas om sina framtida medievanor säger en stadigt allt högre andel att de kommer att läsa morgontidning, betydligt fler än vad som säger kvällstidning eller "titta på teve". I en tid av djup osäkerhet och rubbat samhällsförtroende växer betydelsen av en kvalitetstidning som man lärt känna och ha tillit till.

Två saker oroar. Det ena är ekonomin - blir det möjligt i framtiden att upprätthålla allt det som ger en nationell kvalitetstidning, sådant som korrespondenter utomlands, specialister på alltifrån Allsvenskan till Östtimor, egna stjärnfotografer och nyhetsgrafiker - för att inte tala om dyr distribution av tidningen till alla delar av landet

Eller reduceras tidningen till en sammansättningsfabrik, utan egen själ och kunskap

Efter ett mödosamt arbete under 2002, där vi bland annat skurit ner redaktionens kostnader med en fjärdedel, ska DN i år åter gå med vinst. Detta är viktigt för den självständighet som DN bör ha. Vi måste erövra den av egen kraft. Men sårbarhet finns i en värld där ekonomin skakar och på en mediemarknad där många jagar reklamintäkter utan att ha någon avsikt att använda dem för kvalificerad journalistik.

Det andra är den växande splittringen i befolkningen. DN:s idé, uttryckt redan av grundaren Rudolf Wall, är att göra "en tidning för alla". Därmed menas att DN ska vara en bred kvalitetstidning, en kunskapsbärare och upplysare men inte för en liten "elit" utan för var och en såsom medborgare. I Bonniers uppdrag till DN formuleras det så här: "DN:s utgångspunkt är ända sedan starten 1864 att människor med olika social bakgrund har rätt och möjlighet att delta i och förstå gemensamma angelägenheter. DN verkar i en upplysningstradition och ska bidra till att svenskarna förblir ett läsande och tänkande folk." Klarar vi att finnas i både stad och land, hos både låg och hög, när mediebruset stiger och priskänsligheten växer

En riktig tidning måste ha en egen publicistisk avsikt. Jag är glad och trygg med att nu efterträdas av en publicist, Jan Wifstrand.

Men tidningens framtid är samtidigt intimt förbunden med läsarna, vad de begär och förväntar sig. Här finns en god och en ond spiral. Den onda spiralen är förfall i medierna, som motsvaras och stärks av ett växande skvaller- och skandalintresse hos befolkningen. Den goda spiralen är krävande medborgare, som begär kvalitet och upplysning av sin tidning och vilkas tankemognad samtidigt växer genom vad de läser i tidningen.

Oron för den onda spiralen har växt hos mig och många andra. Arbete för den goda spiralen är enda väg för DN.

HANS BERGSTRÖM

Hans Bergström lämnar nu uppdraget som chefredaktör och ansvarig utgivare för Dagens Nyheter. Han fortsätter att skriva i tidningen, bland annat som fristående kolumnist på ledarsidan.

TEXT

BERGSTRÖM-HANS

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt